

Velkommen Her?

- rapport vedr. formidlingsprojektet

Enhver indvandring er et møde mellem kulturer. Indvandrere bringer en række traditioner og forventninger med sig, og de mødes af en kultur, en række levevilkår og nogle forventninger fra det land, de kommer til. Integration kan beskrives som den proces at skabe sameksistens og afstemme forventningerne mellem de to kulturer.

De praktiske rammer for kulturmøderne, de historiske omstændigheder samt de enkelte træk i de kulturer, der mødes, er afgørende for, hvordan grupper af indvandrere kommer ind i et samfund. Dette integrationsforløb er udgangspunktet for formidlingen af Immigrantmuseets projekt Velkommen Her?

Projektet, der ved tre konkrete integrationsforløb gennem Danmarkshistorien undersøger modtagelse af arbejdsimmigranter i Danmark på tværs af tid, er gennemført i tre faser. I 2009-10 gennemførte Immigrantmuseet i samarbejde med Dragør Lokalarkiv, Museum Amager og Museum Lolland-Falster en undersøgelse af tre specifikke integrationsforløb. Det drejer sig om indvandringen af hollandske bønder til Amager i 1500-tallet, om indvandringen af polske sæsonarbejdere mellem 1892 og 1929, samt om indvandringen af fremmedarbejdere i 1960erne og 70erne.

Målet med projektet har været at afdække nogle af de bestemmende faktorer for kulturmødernes forløb, samt at beskrive nogle af de konkrete historiske løsninger. Det kan være statsmagtens rolle, de sociale behov, arbejdsforhold osv., der alle er med til at afgøre den enkeltes status og funktionalitet i samfundet.

Projektet har været præsenteret museumsfagligt både internationalt og nationalt i forbindelse med årsmøder i AEMI og på ODM's faglige årsmøde. Ligeledes har Immigrantmuseet præsenteret projektet i form af foredrag og museets interne publikation.

Projektets indhold

Projektet tager udgangspunkt i ideen om en naturlig, uundgåelig integrationsproces, der er nødvendig for at opnå sameksistens mellem immigranter og det eksisterende samfund. De nye borgere skal finde og/eller tildeles en plads, og indgår både i nye og i eksisterende fællesskaber, der definerer hvordan integrationsprocessen forløber.

For eksempel var det vanskeligere for fremmedarbejderne i 1970erne at udføre deres arbejde som industriarbejdere uden at kunne dansk, end det var for de polske landarbejdere omkring 1900 at arbejde uden sprogkundskaber. Det skyldtes først og fremmest, at arbejdet i roemarkerne var manuelt, og at polakkerne i forvejen hjemmefra havde kendskab til den type arbejde.

Industriarbejdet, derimod, krævede oplæring, fordi fremmedarbejderne ofte kom fra landarbejderfamilier uden kendskab til industri. Denne oplæring blev ikke altid udført på fremmedarbejderens sprog, hvilket bl.a. medførte en række arbejdsulykker. Således var arbejdet i sig selv bestemmende for integrationsforløbet.

Endelig var berøringen med myndighederne større i 1960ernes Danmark end i 1910ernes – bl.a. brf kontakt med skattemyndigheder o.lign. Det arbejde, fremmedarbejderne udførte, krævede med andre ord, at de kunne dansk, og dette krav krævede, at der blev tilrettelagt tilbud om at lære dansk.

De tre undersøgte historiske eksempler er kendetegnet ved, at der er tale om importeret arbejdskraft til Danmark. Dette fællestræk gør det meningsfyldt at parallelisere de tre historier. Samtidig giver de opstillede paralleller mulighed for at perspektivere den nutidige integrationsdebat ved at overveje, hvordan de samme udfordringer blev løst før og nu.

Undersøgelsen viste f.eks., at de katolske landarbejdere i deres arbejdskontrakt fra 1908 blev givet fri på katolske helligdage såvel som på protestantiske. I dag er et af de tilbagevendende emner i debatten, hvorvidt muslimer har ret til at få fri på muslimske helligdage.

De tre eksempler er også kendetegnet af, at de har haft og stadig har betydning for de områder, de vedrører, også selvom om indvandringen skete for næsten 500 år siden, som det er tilfældet på Amager. Her afholdes stadig høstgudstjeneste og fastelavnsskridt med henvisning til det hollandske ophav. Tilsvarende betød indvandringen af polske landarbejdere bygning af tre katolske kirker indenfor få år i et område, der ellers tidligere kun havde enkelte katolikker. Indvandringen af fremmedarbejdere er så nutidig, at den stadig præger bybilledet bl.a. omkring København, og netop indvandrere fra Tyrkiet er en af de største etniske grupper i Danmark i dag.

Formidlingen

Projektet Velkommen Her? er formidlet dels på hjemmesiden www.velkommenher.dk, og dels i form af et undervisningsmateriale rettet mod ungdomsuddannelserne. De to formidlingsdele supplerer hinanden, sådan at det er muligt at benytte hjemmesiden som del af et undervisningsforløb. Målgruppen for det samlede materiale er unge og voksne fra 15 år og opefter.

INDBERETNINGER LINKS BLOG NYHEDER KONTAKT

Velkommen HER?

FORSIDE HOLLÆNDERE HOEPOIAKKER FREMMEARBEJDERE DÅNSKERE?

FORSIDE

KREDI KARY GECERLIDIR

HOLLÆNDERNE 1500 TALLET

POLAKKERNE 1900 TALLET

TYRKERNE 1960-70ERNE

BLOG

Velkommen til vores blog, her kan du skrive indlæg og kommentarer som vedrører temaer omkring integration.

HVORDAN LAVES MAN EN DÅNSKER?

Igenom århundreder er grupper af indvandrere indvandrede til Danmark for at arbejde. Dette projekt undersøger, hvilke udfordringer deres arbejdsimmigration har medført. Hvordan har det danske samfund modtaget en uvelkommet gruppe arbejdere, og hvordan er integrationsprocessen foregået... kort sagt: Hvordan laver man en dansker?

PÅ TVÆRS AF HISTORIEN

Projektet Velkommen Her? undersøger arbejdsimmigranter integration i Danmark ved tre øjeblikke i Danmarks historie: den hollandske indvandring til Amager i 1500-tallet, den polske indvandring af landarbejdere fra 1892 til 1929 og indvandringen af fremmedarbejdere i 1960'erne og 70'erne.

Projektet er gennemført ved et samarbejde mellem Immigrationsmuseet, Museet Lolland-Falster, Museum Amager og Dragør Lokalarkiv. Læs mere om projektet her!

Administration: Kulturhuset | Stavnsholtvej 3 | 3520 Farum | Tlf. +45 73 35 61 00 | E-mail: museerne@foresoe.dk | Arkiv og museumchef Cathrine Kya Hermansen

Formidlingen er udarbejdet på baggrund af det omtalte forskningsprojekt i en projektgruppe ledet af museumsinspektør Susanne Krogh Jensen fra Immigrantmuseet. Grafisk er hjemmesiden udarbejdet af firmaet Grids og programmeret af firmaet Mono Voce. For at understrege det tematiske tilhørsforhold til Immigrantmuseet er siden grafisk holdt tæt på Immigrantmuseets webdesign.

Projektet er i flere omgange blevet forsinket dels af udskiftning i det faglige personale på de deltagende institutioner og dels af langtidssygemeldinger o.lign. Samtidig har det i arbejdet med emnet vist sig, at emnet fortjente en mere omfattende formidling end først antaget for at kunne opnå det ønskede resultat. I maj 2011 er materialet i sin grundform klar til lancering, om end der påregnes fortsat løbende tilretning og udvidelse af materialet.

www.velkommenher.dk

På hjemmesiden, www.velkommenher.dk, er hvert af de tre historiske eksempler gennemgået i en række korte artikler. Artiklerne er mere eller mindre uafhængige, sådan at det er muligt at arbejde med enkelte temaer på tværs af den historiske opbygning eller at arbejde med de enkelte historiske situationer separat.

Artiklerne er inddelt i fire sideløbende temaer. Det første tema handler om administration – dvs. de regler og love, immigranterne blev mødt af. Hollænderne fik således tildelt en række privilegier af den danske konge, der skabte rammerne for deres liv i Store Magleby. Polakkernes arbejdsforhold blev reguleret i Loven om anvendelse af udenlandsk arbejdskraft fra 1908 og fremmedarbejderne var underlagt forskellige regler for dispensation fra de generelle indvandrerstop, der blev indført i hhv. 1970 og 1973. Under administrationsdelen af hjemmesiden er også beskrevet antallet af immigranter og generelle historiske omstændigheder.

Det andet tema behandler de fysiske rammer, som de tre grupper blev givet. Det drejer sig først og fremmest om arbejdsforhold og om bolig men for hollænderne og polakkerne også om de dragtskikke, der kendetegnede immigranterne og deres efterkommere.

Eksempel på artikel: <http://test.velkommenher.dk/index.php?page=kl-der-skaber-folk>

Det tredje tema handler om de traditioner, immigranterne tog med sig og holdt fast i – bl.a. i form af sprog, religion, og ved at lave klubber og foreninger. Det fjerde og sidste tema fortæller om kulturmødet mellem Danmark og den pågældende immigrantgruppe. Her beskrives bl.a. hvordan de enkelte grupper blev modtaget, hvilken holdning, de blev mødt med fra det omkringliggende samfund, og hvilke særlige instanser, om nogen, der blev indrettet til at facilitere kulturmødet.

Det er f.eks. historien om, hvordan der blev indrettet særlig undervisning for fremmedarbejdere og senere for deres børn, hvordan den hollandske indvandring blev fejret i gentagne jubilæumsfester på Amager, hvordan de polske landarbejdere, der valgte at bosætte sig i Danmark, forblev landarbejdere, og hvordan deres børn og børnebørn tog afstand fra det polske ophav.

Opskrift på en dansker

Under overskriften ”Opskriften på en dansker” paralleliseres de tre historiske eksempler indenfor de fire temaer. Her lægges der vægt på statens rolle, arbejdsforhold, boligforhold og sociale behov m.fl. på tværs af tid. Strukturaliseringen af forløbene giver desuden mulighed for at perspektivere op til nutidens debat.

The screenshot shows the website 'Velkommen HER?' with a navigation menu at the top: INDBRETNINGER, LINKS, BLOG, NYHEDER, KONTAKT. Below the navigation is a search bar and a main menu with categories: FORSIDE, HOLLÆNDERE, ROEPOLAKKER, FREMMEARBEJDERE, DANSKERE. The main content area is titled 'OPSKRIFT PÅ EN DANSKER'. It features a large header image with the title and a sub-header 'Opskrift på en dansker'. Below this is a text block: 'Velkommen Her!' undersøger integration af arbejdsimmigranter gennem 500 års danmarkshistorie. På trods af det lange tidsafstand giver de tre eksempler mulighed for at opstille en række fællestræk i behandlingen af fremmed arbejdskraft i Danmark - fællestræk der også går igen i den nutidige debat. To the left of the main content is a sidebar with a search bar and a list of categories: Teori og metode, At administrere, Bolig, arbejde og familie, Traditioner, Livet i Danmark. Below the main content are three columns of images with captions: 'TEORI OG METODE' (image of a group of people), 'AT ADMINISTRERE' (image of a gavel), 'BOLIG, ARBEJDE, FAMILIE' (image of a house). At the bottom of the page is the footer: Administration: Kulturhuset Stavnsholtvej 3 3520 Farum Tlf. +45 72 35 61 00 E-mail: museerne@furesooe.dk Arkiv og museumschef Cathrine Kyø Hermansen.

<http://test.velkommenher.dk/index.php?page=alias-23>

Under ”Opskrift på en dansker” hører en holdningsquiz, hvor brugeren igennem 24 spørgsmål føres igennem de 4 temaer i hjemmesiden. De givne svarmuligheder peger hver især mod en integrationsstrategi. Tilsammen giver spørgsmålene svaret på brugerens foretrukne integrationsstrategi – enten integration, assimilation, segregering eller multikulturalisme. Formålet er gennem historiske oplysninger at bringe svarene til at reflektere over generelle spørgsmål i forbindelse med integration af arbejdsindvandrere så som interkulturelle ægteskaber, boligforhold, ligeløn osv.

LAV EN DANSKER - Spørgsmål 1 af 24

Vidste du:

At hollænderne blev bedt om at rejse hjem efter Christians II's fald i 1523. I 1547 fik de privilegier af kong Christian III.

DA HOLLÆNDERNE KOM TIL DANMARK

Egentlig var det meningen, at hollænderne skulle have beboet hele Amager som kongens gæster, men de 184 hollændere endte med at bo i Store Magleby, der fik navnet Hollænderbyen.

De hollandske bønder var kendt for deres evne til at dyrke grøntsager. I deres privilegier fra 1547 blev de pålagt at levere varer til hoffet. Nogle historikere har fremhævet, at Christian II især inviterede hollænderne som forbillede for danske bønder. Hollænderne bidrog på den måde med viden til Danmark.

Skal indvandrere med særlig viden have særlige vilkår i Danmark?

- Det er okay at give særlige vilkår til immigranter med særlig viden for at hjælpe dem til at blive en del af samfundet.
- Det burde være frit for enhver, at bosætte sig i Danmark, så længe man kan klare sig selv. Det afhænger ikke af viden.
- Immigranter, der nyttige for Danmark på den ene eller anden måde bør gives særlige vilkår de er her jo som en særskilt gruppe med et bestmt formål.
- Indvandrede grupper bør indgå på lige vilkår med danskere og ikke stilles bedre, bare fordi de har en speciel viden
- Det ved jeg ikke.

Næste

Portrætter og kildemateriale

Foruden artikelrækken indeholder hjemmesiden portrætter, hvis antal udvides løbende. Som udgangspunkt handler portrætterne først og fremmest om fremmedarbejdere, idet der ikke er indsamlet så mange personlige historier om fremmedarbejdere endnu.

[INDBERETNINGER](#)
[LINKS](#)
[BLOG](#)
[NYHEDER](#)
[KONTAKT](#)

Velkommen
HER?

SOG

FORSIDE
HOLLÆNDERE
ROEPOLAKKER
FREMMEARBEJDERE
DANSKERE?

SEVKI NART

At bo og at arbejde
Love og regler
Tradition og identitet
i Danmark
Portrætter
Sevki Nart

SEVKI NART

Kom til Danmark i 1973
Udannede sig på lærerseminariet
Arbejder med voksenundervisning
Skrevet af: Ole Hammer

Start
1
2
3

Administration: Kulturhuset Stavnsholtvej 3 3520 Farum Tlf. +45 72 35 61 00 E-mail museerne@furesoe.dk Arkiv og museumchef Cathrine Kye Hermansen

<http://test.velkommenher.dk/index.php?page=alias-25>

Portrætterne tjener til at gøre indvandringshistorien nærværende og sætte ansigt og liv på historien. Der vil derfor også blive udvidet med enkelte personlige fortællinger fra efterkommere efter hollændere og fra polakker.

I enkelte relevante tilfælde indeholder hjemmesiden også relevant kildemateriale, som løbende vil blive udvidet. Det drejer sig f.eks. om politiets optegnelser af polakkaserner fra 1909, om uddrag af en arbejdskontrakt o.lign. Dette tjener bl.a. til at anspore til videre arbejde med emnerne, og giver brugerne mulighed for at gå bagom projektgruppens arbejde. Desuden tilfører det autencitet.

I forbindelse med projektet er også indsamlet en del billedmateriale – fortrinsvis vedrørende fremmedarbejdernes historie. For de øvrige historiske situationer er fortrinsvis benyttet kildemateriale fra museernes egne billedsamlinger. Endelig indeholder hjemmesiden en tidsmæssig oversigt over de historiske eksempler for at placere de historiske forløb i Danmarkshistorien.

Bloggen

Hjemmesiden rummer desuden en blog, som medio 2011 sættes i gang med det formål at sætte et historisk perspektiv på nutidige debattemner. I øjeblikket foregår en oprettelse af et panel af debattører, der bl.a. kommer til at omfatte Ole Hammer, der tidligere var redaktør på Fremmedarbejderbladet, og som har deltaget i arbejdsprocessen. Formålet med bloggen er således at koble fortid og nutid i et relevant samarbejde.

Undervisningsmaterialet

Parallelt til hjemmesiden er udarbejdet et undervisningsmateriale. Materialet henvender sig til de gymnasiale uddannelser i fagene historie og samfundsfag, men det kan også bruges i folkeskolens udskoling eller på sprogskoler.

Materialet er et debatspil bestående af i alt 48 kort med spørgsmål, der i formen minder om spørgsmålene fra quizen på hjemmesiden. Eleverne inddeles i grupper på 4-6 personer.

Indenfor en fastsat tidsramme skal eleverne nå igennem op til 24 spørgsmål, der beskriver forskellige konkrete situationer omkring integration og indvandring. Det kan for eksempel være, ville du som samfund ansætte udenlandsk læge? Hvordan ville du som arbejdsgiver sørge for indkvartering til dine udenlandske arbejdere, og hvad ville du sige til at få en fremmedarbejder som nabo.

Til hvert spørgsmål findes fire svarmuligheder, der hver især peger hen mod en af de fire integrationsstrategier; assimilation, integration, multikulturalisme og segregering.

Spørgsmålene afdækker holdninger fra fire forskellige synsvinkler – nemlig arbejderens, arbejdsgiverens, samfundets og danskerens. Formålet med de fire vinkler er at gøre eleverne opmærksomme på, at historien og dermed både problemstillingerne og argumenterne i samme historiske situation ændrer sig afhængigt af synsvinklen.

Debatspillet består af 48 kort med spørgsmål og svarmuligheder

Undervisningsmaterialet sigter på at skabe refleksion hos eleverne og gøre dem i stand til at argumentere for deres holdninger i konkrete, genkendelige situationer. Didaktisk sigter materialet på at sikre debat og argumentation. Gennem debatten samler gruppen point, der leder hen mod en identifikation af, hvilken integrationsstrategi, gruppen foretrækker.

Spillet kan kombineres med et undervisningsforløb ud fra hjemmesiden www.velkommenher.dk, der for eksempel kan tage udgangspunkt i elevernes holdning til integrationsstrategierne eller i en af de beskrevne historiske situationer.

Videreudvikling

Emnet har løbende gennem udviklingen af hjemmesiden og undervisningsmaterialet været præsenteret for bl.a. gymnasieelever. I efteråret 2011 vil debatspillet blive testet i gymnasieklasser med henblik på en eventuel tilretning. Der arbejdes således løbende videre med materialet.

Hjemmesiden vil blive fortsat dels gennem bloggen, der forventes opstartet medio 2011 og dels gennem tilføjelse af portrætter o.lign. Endelig er der enkelte billedløsninger osv., der vil blive rettet til løbende.

Emnet arbejdsindvandring vil også indgå i Immigrantmuseets kommende permanente udstilling, der åbner i januar 2012. Her knyttes i nogen grad an til nærværende projekt. Samtidig er det i Immigrantmuseets arbejdsplan prioriteret, at der skal arbejdes videre med arbejdsindvandring som emne. Dette arbejde vil også i nogen grad tage udgangspunkt i projektet.